

עיתון התורה

הרב שלמה לוונשטיין שליט"א

לקט פירושים מתוך שיעור פרשת שבוע
בביהכ"ס "דברי שיר" רח' זכריה 4 ב"ב יום חמישי בשעה 22:00

גליון מספר 156

נצבים וילך תש"ע

בימי שפוט השופטים ובימי בית ראשון שיצרא דע"ז היה עצום ונורא, (אשר אין לנו מושג כלל מזה מכיון שנתבטל יצרא דע"ז ע"י אנשי כנה"ג כמבואר ביומא דף ס"ט, וכמ"ש בסנהדרין דף ק"ב אי הוית התם כו'), נשחתו אלפים ורבות והודחו בחטא ע"ז ר"ל, וברוב הזמנים יד המלכים והשרים הי' במעל, ובכח השלטון אכפו את העם לעזוב עבודת השי"ת ולתור אחרי שקוצי העמים כמבואר בשופטים ובמלכים. בימי גדעון לא נמצאו מכל שנים ושלישים אלף שנאספו להלחם באויבי ישראל יותר משלש מאות איש המלקקים אשר לא כרעו לע"ז (שופטים ו'). ובימי אליהו הנביא כתיב (מ"א י"ט י"ח) "והשארתי בישראל שבעת אלפים כל הברכים אשר לא כרעו לבעל". אחז סגר בתי כנסיות ובתי מדרשות, וביטל את חינוך התורה מילדי בני ישראל, ואמר אם אין גדיים אין תיישים כו' (ירושלמי סנהדרין פ' חלק ה"ב).

ואח"כ צרות החורבן והגלות, בימי בית שני קמו הכותים, היונים והמתיוונים, ונביאי השקר, שבמעשה כשפים ומדוחים הסיתו והדיחו לעקור את התורה"ק, והצדוקים שקמו על התורה שבע"פ, ורבים מהם מלכו, ובכח השלטון הדיחו והשחיתו, כמו ינאי המלך אשר הרג חכמי ישראל (קידושין ס"ה), והיה העולם שמש עד שלא נמצא מי שידוע לברך ברהמ"ז כראוי (מלבד שמעון בן שטח כדאי בברכות מ"ח) עיי"ש.

ואח"כ בעוה"ר חורבן ביהמ"ק ע"י מלכות הרשעה ועל כל הארצות נפוצו המוני שארית ישראל, והוגלו גולה אחר גולה, ובכל מקום גזירות איומות ושמדות נוראות כמו שמבואר בגמ' ומדרשים במקומות רבים. ואחז"ל במדרש (הובא בילקוט זכריה רמז תקפ"א) על הפסוק (זכריה י"ג ו') "מה המכות האלה וכו', מה לך יוצא ליסקל – על ששמרתי את השבת, מה לך יוצא לישרף – על שאכלתי מצה, מה לך יוצא ליהרג – על שמלתי את בני, מה לך לוקה בפרגול – על שעשיתי רצון אבי שבשמים ובזמן שאחר חתימת התלמוד, הגזירות שמדות וגירושים בארצות ישמעאל ואדום מערב אירופא ומזרחו. נוסף לזה מסיתים ומדיחים מבפנים ומבחוץ, משיחי שקר ומדיחים שונים בשם הפילוסופי ובשם השכלה ובשם הטבת הכלל בצורות שונות.

ואמנם חלקים יקרים מישראל נדחו ר"ל נטמעו ואבדו בגויים, כי הבחירה חפשית ביד האדם, אבל התורה"ק קיימת ומתקיימת ברבבות אלפי ישראל, היו זמנים שנדמה כי עוד מעט והתורה נעקרת, והנה היא פורחת עלתה נצה במדינה אחרת. ועל כיוצא בזה אמרו חז"ל בפסחים דף פ"ז ע"ב. צדקה עשה הקב"ה עם ישראל שפזרן בין האומות, (כלומר, לא ביד אומה אחת). כי יד המשחית ומחבל במדינה זו אין לו שלטון במדינה אחרת. והיה המחנה הנשאר לפליטה. וגם כאן אין המשחית מעוז להשחית כליל. בידעו כי ישראל קדושים חיים וקיימים מחוץ לגבול ממשלתו, עברו יובלות, חלפו דורות ותורה"ק לא נשתכחה ח"ו מישראל. כי הוא ית' אמר ויהי "כי לא תשכח מפי זרעו", ודבר אלקינו יקום לעולם כי פי ה' דבר.

"והיה בשמעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמור שלום יהיה לי" (כט יח, יט)

מסביר **הכתב סופר**, יש הרבה אנשים שעוברים על כל עבירות שבתורה ומצדיקים את עצמם בזה שהעיקר שיש לי לב טוב. כאילו שמי שיש לו לב טוב כבר מותר לו הכל... על האנשים האלה נאמר: "והיה כשמעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו – התברך והתפאר בלבבו הטוב, באמרו שבגלל ובזכות לבו הטוב "שלום יהיה לי". אפילו אם "בשרירות לבי אלך". אבל אומר הקב"ה זו לא השקפה נכונה, ובאמת "לא יאבה ה' סלוח לו".



"הנסתרות לה' אלוקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת" (כט כט)

השפת אמת אומר "הנסתרות לה'" – כל הרצון והתשוקה הפנימית צריכה להיות לה', אף אם בנגלה, בדבר הגלוי שאנו עושים כרגע מוכרחים האברים להתעסק בעניני חולין – לנו ולבנינו. גם באותה שעה, הראש - הפנימיות צריכה להיות לה' אלוקינו.



"בפיך ובלבבך לעשותו" (ל יג)

מפורסמת הקושיה, שלכאורה הסדר הפוך, כי בדרך הטבע הפה מדבר מה שהלב חושב תחילה, וכאן אומרת התורה קודם "בפיך", ואח"כ "בלבבך".

בספר **"פרחי שושנה"** כותב: ושמעתי מפי מורי הגה"צ **רבי הירש לוינסון זצ"ל**, חתן מרן בעל ה"חפץ חיים" זצ"ל שאם לב האדם טרוד לפעמים בדאגות וקשה לו להתרכז במחשבה של תורה, במצב זה לא ימתין עד שישתפר מצב רוחו כדי לעסוק בתורה, אלא יוציא דברי תורה מפיו אף בלא מחשבה, וזה ישפיע גם על הלב והמתח, כי הדיבור ובמיוחד המנגינה, יש בהם כח להשפיע על מערכת המחשבה, וכך יעלה בידו לשעבד את ליבו להגות בתורה.

הוא הדבר האמור במקרא שלפנינו, "כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו". שאפילו אם לבו בל עמו, ואין בו שום חשק פנימי לעשות את המצוה, אבל על ידי פעולה חיצונית שבפה, יעורר את ליבו לעשות ולקיים.



"כי לא תשכח מפי זרעו" (לא כא)

אומר רש"י: הרי זו הבטחה לישראל שאין התורה משתכחת מזרעם לגמרי.

בספר **"חיי עולם"** כותב מרן ה"קהילות יעקב": והבטיחה לנו התורה הקדושה בפי וילך "כי לא תשכח מפי זרעו". (וקאי על כל התורה כולה שהשירה כתובה בתוכה כמבואר בשבת קל"ח סע"ב).

והנה בעינינו ראינו בכל דור ודור מה רבו הקמים עליה (על התורה) להשכיחה מאתנו ולעקרה ח"ו. והרבה פעמים נדמה כי עוד דור אחד או שנים והתורה תשכח לגמרי ח"ו, ובכ"ז התורה הק' חבוקה ודבוקה בידינו. קיימת ותתקיים!



סליחות

גזלנו

דקות ספורות לאחר שחזר פעם **רבי איסר זלמן מלצר**, בעל "אבן האזל" זצ"ל, מן המקוה, בלוויית אחד מתלמידיו – בן ביתו, אמר, שנזכר בדבר מה, ועליו לחזור מיד לבית המרחץ. תוך כדי דיבור לבש את המעיל, חשב את המגבעת, לקח את המקל ופנה ללכת.

לשאלת בני הבית הסביר: נזכרתי, שבזמן שפשטתי את בגדי במקוה, הנחתים בתא אחד, ואילו את המגבעת הנחתי בתא הסמוך, ואני הרי לא שלמתי אלא עבור תא אחד בלבד, עלי לשלם אף עבור התא השני בו הנחתי את המגבעת.

לשוא היו הפצרות בני הבית ותלמידו הנאמן אשר ליווה קודם לכן, שלאחראי על המקוה לא היה כל נזק, שהרי הוא ראה בעיניו שבאותה שעה היו גם תאים ריקים, ולכן לא נתפס מקומו של איש, והיה זה בבחינת "זה נהנה וזה לא חסר". משראה התלמיד שכל ההפצרות אינן מועילות, פנה לראש הישיבה ואמר לו: אם כבר החליט רבינו שעליו לשלם עבור התא הנוסף, אלך אני ואשלם, ולמה יטרח כתי"ר בהליכה זו.

מששמע את הצעת תלמידו, השיב ואמר: בזה שהשתמשתי בתא הנוסף אשר עבורו לא שלמתי, עברתי על איסור גזל, ובגזל, כידוע, ישנו דין (רמב"ם תשובה ב' ט') שהגזלן חייב לרצות ולפייס את האדם שממנו גזל, ולכל עלי ללכת בעצמי, לשלם עבור התא הנוסף, ולפייס את האחראי על המקוה ולבקש את סליחתו.

כך על אף עייפותו וחולשתו חזר מיד לבית המרחץ, ביקש סליחה ומחילה מן האחראי, ושילם לו עבור התא הנוסף בו השתמש. (בדרך עץ החיים)



דברנו דופי

האמת היתה נר לרגליו של **רבי יהודה צדקא**, ראש ישיבת "פורת יוסף", זצ"ל, והיה בטוח ומשוכנע, שכל מי שאינו משנה בדיבורו אפילו יהבו ליה כל חללי דעלמא, ותמיד בכל המצבים פיו ולבו שווין, בגלל שהוא דבוק במדת האמת – לעולם לא יפסיד.

פעם סיפר מעצמו, שסבל כאבים בידו עקב תאוונה שקרתה לו, ונוקק לטיפול רפואי ממושך ולתרופות, אבל דרשו ממנו (במרפאה של קופ"ח) לשלם דמים מרובים עבור הטיפולים וסמי המרפא. ואמנם יכול היה להשתמט מן התשלום הגבוה שנדרש ממנו, ולקבל הנחה רבת, כשיעלים מאנשי הסגל את גובה משכורתו החדושת – כפי שעשו בנוכחותו אנשים אחרים, שבאו ג"כ למרפאה כמוהו, וניצבו לפניו בתור – אך אפילו לרגע לא עלתה בדעתו לסטות ח"ו מן האמת.

מה עשה לו הקב"ה? הקריב ישועתו לבוא, הכאבים חלפו כזק תיכף בטיפול הראשון. ולא היה צריך כלל להמשיך בטיפולים ולא לשלם בעדם – הכל בזכות שהחזיק במדת האמת.

וסיפר אחד מתלמידי הישיבה: "אחרי שנבחנתי אצלו בהלכות איסור והיתר, שוי"ע ונושאי כלים, ביקשתי לקבל ממנו תעודת

סמיכה והורמנא דרבנן "יורה יורה"... כפי שהיה נהוג בישיבה, הלכתי תחילה אל הסופר שיכתוב וישרטט עבורי את התעודה, ואחר ניגשתי אליו שיחתום עליה. ומתחילה סרב, מרוב עניויות, לחתום ראשון לפני הגרבי"צ אבא שאול שליט"א. הלכתי, איפוא, אל הגרבי"צ ואישר לי את התעודה בחתימתו. חזרתי שוב אליו, והנה הוא מבחין פתאום שכתוב בתעודה התאריך: כ"ו מנחם אב. מיד אמר לי: לא אוכל לחתום, מפני שהיום אינו כ"ו אלא כ"ז באב. תמהתי: ומה בכך, וכי יש פה חשש כלשהו כמו ב"שטרתי חוב המוקדמין"?

למשמע שאלתי, הרצינו פניו, ויאמר אלי: "הסכת ושמע! פעם אחת בא תלמיד מיישיבת "פורת יוסף" בעיר העתיקה אל הגר"ע עטייה זלה"ה, כשהוא יושב במעונו בעיר החדשה, בכדי להחתימו על מכתב מסוים. העביר ראש הישיבה את עיניו הטהורות על המכתב, והבחין שנאמר בו "אנו החותמים מטה פה ירושלים העתיקה" וסרב לחתום: "איך יכולני לחתום עליו בזמן שאני יושב בעיר החדשה?" הפציר בו התלמיד שיעשה מבוקשו, המכתב נחוץ לו מאד, הענין דחוף ואינו סובל דיחוי. התעשת ואמר לו: "בוא עמי ונלך מיד לעיר העתיקה, שם אחתום לך..."

סוף דבר היה, שאילצני לגשת שנית אל הסופר, כדי שיתקן את התאריך באופן מדויק. רק עכשיו נאות לחתום על התעודה. לפני שחתם, תפס והחזיק את העט בידו, עצמו עיניו והתפלל בדביקות: "יהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שלא תצא שום תקלה מתחת ידינו, ויהי נועם ד' אלקינו עלינו... ומעשי ידינו כוננהו..."

ואח"כ חתם את שמו. (וזאת ליהודה)



לצנו

סיפר ר' משה צבי, הרבי מסווראן:

בזמנו נכנס לאשה אחת לגלול, הביאה לפני הרב מיחרישיב, והיה אותו רוח מדבר מתוך האשה, והיה מבקש שיתקנו את נשמתו, בזה שיאמר עם מנין אנשים תהלים לעילוי נשמתו, ורק אז יצא. ביקש ממנו הרב שיספר לו למה נענש להתגלגל בעולם. סיפר הרוח: בימי חיי הרבייתי לחטוא, ברם התחרטתי על מעשי וחזרתי בתשובה גמורה, וכשהגיעה שעת להפטר מהעולם נפטרתי מתוך תשובה. בבואי לפני ב"ד של מעלה, נוכחתי כי אכן תקנתי את חטאי, זולת חטא אחד שלא שמתי אל לבי לשוב עליו, דוקא חטא זה טורדני מהעולם האמת, וממנו אין לי מנוחה עד היום הזה, ומעשה שהיה כך היה:

פעם אחת ראיתי אברך בן תורה שעמד סמוך לחותנו, ואמר פרקי תהלים, בהגיעו לפסוק מסויים טעה בהגייתו. צחקתי ממנו בפני חותנו ואמרתי: הטועה בהגייה, בן תורה יחשב!! נכלם האברך מאד, עבירה זו שלא חסתי לה ענין, חוסמת בעדי את הכניסה לגי"ע, אע"פ שנטהרתי מכל עונותי, והנני נע ומתגלגל בעולם בגללה (ארך אפים דף ז' :). (הזהרו בכבוד חברכם) (שלשת הסיפורים האחרונים נלקחו מתוך הספר "דקדוק ההלכה" של הרב משה כרין שליט"א)



הגליון השבועי "לאור הנר" מחולק ברחבי הארץ ב 7000 עותקים, יהודים יקרים אומרים מתוכם דברי תורה על שולחן השבת. רכישת הקדשה (120 ש"ח בלבד) תסייע בהפצתו. לפרטים נא לפנות למיכאל 0504-147001